

-bě- / -bje-

Jsou jen čtyři základová slova, ve kterých se vyskytuje:

-bje-

jet (objet)

jednat (objednat)

jevit se (objevit se)

objem

Pokud si představíte, jak sedíte za volantem auta, **objedete** kruhový **objezd** a zároveň **objímáte** volant a s někým v autě **jednáte** (něco objednáte) a vše se vám **jeví** dobře (nebo něco z okna auta **objevíte** - třeba směrovku s kruhovým **objezdem**), je to vlastně vizuálně zpracovaná pomůcka pro tato slova.

ÚKOL: Doplňte chybějící -bě-/-bje-:

Ob dváme chutný ob d. Musíme ob t dokola dům. Bylo mnoho válečných ob tí. Mezi ob ma chlapani nebyl velký rozdíl. Maminčino ob tí máme rádi. Pošťák nesl ob mný balík. Včera jsem si ob dnala halenku. B da tob ! B tka chodila všude pozdě. Na plátně svítila krásná bílá b loba. Byl to významný ob v. Učení ob tujeme mnoho času. Honza se hodně nab hal. Při skoku do dálky musíte mít dobrý rozb h.

PRVNÍ ČESKÝ KRÁL z rodu LUCEMBURKŮ

JAN LUCEMBURSKÝ nar. 12. 8. 1296 – padl v bitvě u Kresčaku 26. 8. 1346.

Jeho otcem byl římsko-německý král Jindřich VII. a matkou Markéta Brabantská. Jako budoucího českého krále si ho přály české elity, protože nechtěly na trůně Habsburky, které považovali za cizáky.

Když byl roku 1306 zavražděn Václav III., vymřeli Přemyslovci po meči.

Následující panovníci Rudolf Habsburský ani Jindřich Korutanský si nedokázali vybudovat autoritu a znevážili královský úřad. Navíc na počátku 14. století vyhořel Pražský hrad.

Jan byl jako čtrnáctiletý sezdán s Eliškou Přemyslovnou, která bylo o 4 roky starší. Bylo to v roce 1310 a v roce 1311 byl Jan korunován českým králem.

Jan s domácí šlechtou příliš nevycházel. Byl zvyklý na francouzský dvůr, kde byl vychováván. V českých zemích neměl ani vybudovanou rezidenci a musel bydlet v měšťanském domě. **Předchozí panovníci včetně Václava II. a Václava III. zemi zadlužili. V útratách pak pokračoval i Rudolf Habsburský a Jindřich Korutanský.** Jan si nedokázal naklonit ani církve a měšťanstvo. Spory se šlechtou měl neustále. V prvních desetiletích pobýval král v českých zemích každoročně vždy po nějakou dobu. **Postupně však jeho přítomnost byla stále řidší a to i proto, že od roku 1344 začal v zemi aktivně působit jeho syn Karel IV. (před biřmováním ve Francii měl jméno Václav). Jan dostal nálepku panovníka, který do země přijížděl jen pro peníze.**

Jan Lucemburský měl velmi dobře promyšlenou dynastickou politiku. Proto si Karel IV. vzal za manželku Blanku z Valois. Jeho mladší bratr Jan Jindřich se oženil s dědičkou Korutan Markétou z Maltausch a později s dcerou Mikuláše Opavského. Ten měl následně mimo jiné i syny Jošta a Prokopa z moravské větve Lucemburků. **Sám Jan se po smrti Elišky Přemyslovny oženil s Beatricí Bourbonskou a jejich syn se později stal hrabětem Lucemburským.** Jan byl velkým a známým i neohroženým bojovníkem. Většinou neprohrával. Byl také velkým mecenášem básníků a dbal na to, aby o něm vznikl obraz dvorského a sebevědomého panovníka. Zasloužil se velkou měrou o to, že syn Karel IV. byl vychováván ve Francii s tím, že bude budoucím českým králem. **Jan Lucemburský 6 let před svou smrtí oslepl, ale stále dbal na svou pověst dvorního panovníka.**

(České země za vlády Lucemburků – Helena Mandelová – Albatros, 1994 – zkráceno)

ÚKOL: Vyluštěte šifru tak, že zapíšete to písmeno, jehož pořadí je určeno číslicí v pravém sloupci. Následně do tajenky doplňte interpunkci.

Jindřich VII.	7.
Markéta Brabanská	3., 10.
Jan Lucemburský	9., 11., 14.
Eliška Přemyslovna	5.
Karel IV.	3.
Blanska z Valois	3., 10.

ÚKOL: Podle barev napište výsledek. Co tato data znamenají?

1
2
3
4
6
8
9

		.		.				
		.		.				

ÚKOL: Složte spojením různých typů písem tři slovní spojení.
